

СВЯТО РАДЯНСЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ

З АВТРА — День Конституції. За хорошою традицією День Конституції відзначається у нас як велике свято радянської демократії. І це зрозуміло: у нашому Основному законі дійсно відзначені величі завоювання трудового народу, економічні і політичні права, яких він добився.

Хазяїн в країні — народ. Це тезис, який червоною ниткою проходить через усі статті Конституції. В руках народу всі багатства — земля, надра, ліси, заводи, фабрики, шахти, рудники, залізничний, водний, повітряний транспорт, банки, засоби зв'язку, сільськогосподарські, комунальні підприємства, житловий фонд. Народ сам розпоряджається цими багатствами, працює в інтересах найвидішого створення матеріально-технічної бази комунізму, неухильного піднесення свого життєвого рівня, зміцнення обороноздатності Радянського Союзу.

Загальнонародна власність і соціалістична система господарювання — економічна основа народовладдя.

Ради — найважливіша форма народовладдя. Вони — всеохоплююча організація народу, втілення його єдності. Депутати Рад представляють інтереси усіх шарів суспільства, всіх його соціальних груп. Це люди найрізноманітніших професій і спеціальностей. Досить сказати, що серед депутатів місцевих Рад 28,8 процента робітників, 33,3 — колгоспників, 8,4 процента керівників підприємств, інженерів та інших спеціалістів, 13,8 процента працівників науки, культури, мистецтва, освіти і охорони здоров'я, 7,2 процента працівників радянських органів, 2,6 процента працівників партійних, комсомольських, профспілкових та інших спільнот організацій. Депутати виступають справжніми виразниками інтересів і волі трудящих мас. Понад два мільйони депутатів від сільської, селищної до Верховної Ради СРСР — ось цифра, що красномовно свідчить про широку участь мас в управлінні державою.

Весь державний апарат країни знаходиться під контролем мас. Депутати звітують перед виборцями про свої справи і можуть бути відкликані, якщо не виправдають довір'я народу. Торік, наприклад, з складу місцевих Рад було відкликано 548 депутатів, які не виконали своє високого обов'язку.

З повною підставою радянські люди кажуть: «Держава — це ми. Наш голос — вирішальний. Наша воля — закон». І це справді так. Наша держава — могутній засіб в руках народу для організації комуністичного будівництва. Державні органи дуже міцно зв'язані з масами, черпають у них силу, живляться їх досвідом і знаннями.

В систему радянської демократії входять не тільки Ради. У Конституції СРСР записано: «У відповідності з інтересами трудящих і з метою розвитку організаційної самодіяльності та політичної активності мас громадянам СРСР забезпечується право об'єднання у громадські організації і професійні спілки, кооперативні об'єднання, організації молоді, спортивні і оборонні організації, культурні, технічні і наукові товариства, а найбільш активні і свідомі громадяни з лав робітничого класу, трудящих селян і трудової інтелігенції добровільно об'єднуються в Комуністичну партію Радянського Союзу». Таким чином, система народовладдя в нашій країні включає в себе глибоко демократичну Радянську державу і масові громадські організації, очолювані Комуністичною партією.

Свято Конституції відзначається нині в умовах, коли наш народ зайнятий здійсненням важливих рішень, прийнятих березневим і вересневим Пленумами ЦК КПРС. В цих документах мова йде, по суті, про розвиток і удосконалення таких форм організації громадського життя, при яких кожний трудівник може і повинен найповніше проявляти господарське ставлення до справи, самостійність, творчу ініціативу.

Рішення березневого і вересневого Пленумів ЦК КПРС найблаготворніше впливають на всю систему демократичних інститутів країни. Вони наповнюють діяльність Рад, їх виконавчих органів, масових громадських організацій новим бойовим змістом, піднімають її на вищий ступінь. В той же час подальше розширення і удосконалення радянської демократії, демократизація всіх боків суспільного життя впливають і надалі впливатимуть на розвиток економіки, служити створенню матеріально-технічної бази комунізму. Шлях розвитку нашої демократії — вірний шлях перемог.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXXI

ЗА ЖАЧКОВІ КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 32 (842).

4 грудня 1965 р.

Ціна 2 коп.

СВІТЯТЬ ВОГНІ АГІТПУНКТІВ

СКОРО — 12 грудня — день виборів народних суддів. Все ширше розгортається робота агітаторів агіткому, ректорату, комітету виборчої дільниці № 56, що знаходиться в головному корпусі університету (вулиця Петра

Великого, 2). Тут для агітаторів було проведено семінар. Голова народного суду Центрального району м. Одеси тов. Єльченіов розповів агітаторам про принципи організації і будови радянського суду.

Багато агітаторів вже провели чималу роботу серед населення. Були проведені бесіди на тему: «Радянська виборча система — найдемократичніша в світі». У своїх бесідах агітатори роз'яснюють виборцям рішення березневого і вересневого Пленумів ЦК КПРС, залишають їх достойно зустріти ХХІІІ з'їзд Комуністичної партії.

Нешодавно для виборців була прочитана доповідь про міжнародне становище і демонструвався кінофільм.

В ці дні агітатори будинків ведуть перевірку і уточнення списків виборців. Особливо успішно виконують цю важливу роботу тт. Мишаєвський, Крапивко, Бабаніна, Свендіцька, Бейник, Мелащенко, Есауленко, Запорожець, Швець, Холоденко, Степанок.

В найближчий час відбудеться зустріч виборців з Миколою Дмитровичем Мішковим — кандидатом в народні судді.

Л. КАШУБА,
засідаюча агітпунктом.

АГІТПУНКТ № 61 виборчої дільниці, що розташовується на факультеті іноземних мов (вулиця Пастера, 42), розгорнув підготовку до виборів в народні судді.

Великий і дружній колектив агітаторів активно включився в роботу. Виборців знайомлять з Законом про судовий устрій Української РСР, з завданнями органів правосуддя, з біографіями кандидатів у народні судді.

Завершують агітатори і перевірку списків виборців.

Добре працюють агітатори — викладачі факультету іноземних мов тт. Корженевська, Росіна, Варієш, Богомолов, Данчев, Таранець і колектив агітаторів історичного факультету, який очолюється старшим агітатором тов. Цибесковим і Загінайлом.

Проведено семінар старших агітаторів, на якому з лекцією про завдання народного суду виступив голова Одеського обласного суду тов. І. Самородов.

В агітпункті виборці можуть отримати необхідну консультацію. До послуг відвідувачів матеріали вересневого Пленуму ЦК КПРС, свіжі газети, журнали, виборча література.

О. ФІЛІПЧУК,
засідаючи агітпунктом.

ХВИЛЮЮЧА РОЗПОВІДЬ

ЗУСТРІЧ З АДМІРАЛОМ АЗАРОВИМ

Ти мимо проходиш щодня і вже не звертаєш уваги на меморіальну дошку, що висить на сіному будинку на розі вулиць Пастера і Петра Великого. Зупинишся, товариш, біля неї, вдумайся зміст викарбуваних слів — то сторінка героїчного літопису нашого міста, написана кров'ю сердца моряків-чорноморців.

Багато читали про цей подвиг. Але щоб зустрітись з людиною, яка знала тих героїв, не кожному щасливи...

Нешодавно гостем нашого університету був один з керівників оборони Одеси в 1941 році віце-адмірал у відставці Ілля Ілліч Азаров.

В актовому залі зібрались студенти. Зустріч відкрив доцент Я. Штернштейн, в минулому захисник Одеси. Він розповів про значення подвигу Одеси. Потім слово бажаному гостю.

— Тяжкі то були часи, — роз-

Делегати конференції обрали також ревізійну комісію в складі тт. КРЮЧАТОВА, КОВАЛЬ, СЕМЕНОВА.

Днями відбувся пленум новообраних профкому. На ньому головою профкому обрано доцента І. О. СЕРЕДУ, заступником голови профкому — І. О. СОКОЛОВА.

Головою ревізійної комісії профкому обрано тов. І. О. КРЮЧАТОВА.

Звіт про хід профспілкової конференції публікується на 3-й сторінці.

НОВИЙ СКЛАД ПРОФКОМУ ОДУ

ДВАДЦЯТЬ П'ЯТОГО листопада у Великому актовому залі відбулась ХХ звітно-виборча профспілкова конференція університету.

На конференції було обрано новий склад профкому, до якого ввійшли тт. БАЙДАК, БАРСЬКА, БАТИНСЬКИЙ, БОЧАРОВА, ГАДЕНКО, ДЕРКАЧ, ЖОВИНСЬКА, ЗІНЧЕНКО, ІЗАКОВИЧ, КІР'ЯКОВА, КІРПІЧНІКОВА, КРИВЦОВ, ЛІТВІНЕНКО, МАМОНТОВА, МАНЬКОВСЬКА, МИХАЛЮК, НАЗАРОВА, СЕРЕДА, СЛЮСАРЕВСЬКА, СОЛОМКО, СОКОЛОВ, ФЕЛЬДМАН, ЯКОВЕНКО, ЯЦІЙ.

12 ГРУДНЯ — ВИБОРИ
НАРОДНИХ СУДДІВ.
ВСІ НА ВИБОРИ!

ІІ ДЕВІЗ

РОБОЧА тиша в аудиторії. Ідути практичні заняття з земля буває чорна і жовта? А чому Тамара — активний учасник хемічної хімії. Уважно слухаючи, вона охоче працювала в гуртку цих з нею взагалі важко змагатися, вони беруться за роботу. До «Юнат». А в сьомому класі Тамари ся. Вона любить Чайковського і сліди. Ох, і цікава це робота! Є стало відомо, що світ матеріальний Штрауса, сучасну музику. І обов'язливість всії свої знання перевиний, що кожна речовина складається з молекул, а молекули з атомами. Дівчина любила хімію, науку спектакль. А ще Тома — член НСТ, староста гуртка хемічної хімії.

Особливо по душі практичні заняття ось цій русівій, середній на даліс. Після школи вирішила працювати, з голубими очима дівчині, цювати. Два роки пройшли в хемічному факультету. Тамара Опаріна — студентка IV мічній лабораторії. Потім вступ до мічного факультету. Право, звичайно, на хемічний факультет. Так здійснилась мрія. Тамара намагаючись взяти від заняття

від міста Ленінабада.

Школа. Навчання. Нерідко, після заняття, Тамара рапортує про неї як про чуйну, дужньою самодіяльністю. Коли вона викликає дружні оплески, а в танці зосереджені. Вислухавши відомості, вона охоче працювала в гуртку цих з нею взагалі важко змагатися, вони беруться за роботу. До «Юнат». А в сьомому класі Тамари ся. Вона любить Чайковського і сліди. Ох, і цікава це робота! Є стало відомо, що світ матеріальний Штрауса, сучасну музику. І обов'язливість всіїї знання перевиний, що кожна речовина складається з молекул, а молекули з атомами. Дівчина любила хімію, науку спектакль. А ще Тома — член НСТ, староста гуртка хемічної хімії.

Особливо по душі практичні заняття ось цій русівій, середній на даліс. Після школи вирішила працювати, з голубими очима дівчині, цювати. Два роки пройшли в хемічному факультету. Тамара Опаріна — студентка IV мічній лабораторії. Потім вступ до мічного факультету. Право, звичайно, на хемічний факультет. Так здійснилась мрія. Тамара намагаючись взяти від заняття

про світ речовин.

Школу закінчила з срібною ме-

далью. Після школи вирішила пра-

цювати, з голубими очима дівчині, цювати. Два роки пройшли в хемічному факультету. Тамара Опаріна — студентка IV мічній лабораторії. Потім вступ до мічного факультету. Право, звичайно, на хемічний факультет. Так здійснилась мрія. Тамара намагаючись взяти від заняття

верситеті Тамара з головою пір-

ніколи не зраджує.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

стрів я Тамару в аудиторії. По-

було. Часто сердилась сама на се-

знайомився. Це було приемне зна-

бе за те, що одержувала «задовіль-

йомство. І мені дуже захотілось но».

Терпеливо сиділа ночами над шумом курсів, і ось зараз, на четвер-

розвідісти про Тамару в нашій га-

здаваннями.

Саме такою зосередженою зу-

нула в науку. Та все-таки важко

XX ПРОФСПІЛКОВА...

ІЗ ЗАЛУ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВЕЛИКИЙ актовий зал заповінної делегати ХХ звітно-виборчої профспілкової конференції університету.

Зі звітною доповіддю на конференції виступив голова профкому ОДУ доцент І. Середа. Розповівши про ті важливі події в країні, що мали місце в 1965 році, доповідач перейшов до аналізу діяльності профспілкової організації університету.

Доповідач підкреслив, що вся діяльність колективу університету

була спрямована на вирішення основного завдання — підготовки висококваліфікованих кадрів, вихованню у студентів високої ідейності, прищепленню ім комуністичних поглядів на життя, суспільство і працю.

Для вирішення цього найважливішого завдання у колективі університету є широкі можливості. Доповідач наводить факти і цифри, які підтверджують це. Потім він називає прізвища студентів — Зеркаленко, Голембієвської, Потеряко та інших, які наполегливо і успішно оволодівають знаннями і можуть бути прикладом для всіх студентів.

Доповідач аналізує недоліки в учбовій роботі, підкреслючи, що успішність деяких студентів залишає бажати багато кращого, що є студенти, які до цього часу не ліквідували академічну заборгованість, а тт. Калина і Шевченко з факультету іноземних мов мають заборгованість за минулій навчальний рік.

— До нерадивих студентів, до тих, хто вчиться з холодком, — говорить доповідач, — треба вживати найсуворіших заходів, аж до виключення з університету.

Далі доповідач зупинився на науковій роботі студентів.

Особлива увага в доповіді була приділена виховній роботі, трудо-

вому вихованню студентів. Потім тов. І. Середа зупинився на побуті студентів і викладачів. Він навів приклади, що свідчили про те, що побутові умови студентів за останній час поліпшилися. Однак господарча частина не використовує всі можливості для подальшого поліпшення побуту студентів. З другого боку, деякі студенти погано ставляться до державного майна, не виконують правил соціалістичного співжиття, не приирають своїх кімнат в гуртожитках.

Доповідач робить ряд критичних зауважень на адресу керівників юрідичного № 98. Він говорить, що потрібно покращити її роботу, а також роботу буфетів, особливо на біологічному і географічному факультетах.

Далі тов. Середа розповів про те, що зроблено профспілковою організацією в оздоровленні членів колективу університету.

Детально зупинився доповідач на завданнях, які передбачається вирішити профспілкової організації, всьому колективові університету.

З увагою вислухали делегати конференції звіт ревізійної комісії, який зробив І. Крючаков.

Почалось обговорення доповідей. Воно пройшло під знаком високої активності. В обговоренні взяли участь тт. Соловйов, Домбровська, Сагатюк, Мамонтова, Пастернак, Ільяш, Гаврильченко, Ізотов, Яковенко, Калюжко, Ізакович, Рубінштейн. На конференції виступив також представник об'єднання спілки творчої молоді Жадін.

В роботі конференції взяв участь секретар парткому університету Л. Х. Калустян.

Делегати конференції обрали новий склад профкому і ревізійної комісії.

Повідомлення про новий склад профкому читайте на 1-й сторінці.

НА ВЧЕНІЙ РАДІ ОДУ

ВІДБУЛОСЬ чергове засідання Вченої Ради ОДУ. На ній було розглянуто і затверджено заходи по університету і факультетах, що зв'язані з реалізацією рішень вересневого (1965) Пленуму ЦК КПРС.

Ці заходи охоплюють всі аспекти університетського життя і мобілізують колектив на гідну зустріч ХХIII з'їзду партії.

Особлива увага в накреслених заходах приділяється посиленню ідеологічної роботи серед викладачів і студентів.

В плані заходів підкреслюється, що необхідно енергійно впроваджувати результати досліджень наших вчених у виробництво, ставляться конкретні завдання перед колективами факультетів.

На засіданні Вченої Ради обговорювалось також питання про роботу кафедри наукового комунізму. В постанові відзначається значна учебово-методична, наукова і виховна робота кафедри.

Викладачі кафедри, зазначається в рішенні, повинні підготувати до друку тексти лекцій по найважчих темах курсу, в першу чергу для студентів заочного і вечірнього навчання. Перед викладачами кафедри стоїть завдання — завершити написання докторських і кандидатських дисертацій.

На Раді також обговорювалось питання про стан вечірнього навчання в університеті. У постанові відзначається, що декані факультетів і кафедрі забезпечують нормальній учебний процес на вечірньому навчанні. Однак, академічна успішність студентів ще недостатня. У постанові накреслено заходи по підвищенню успішності студентів.

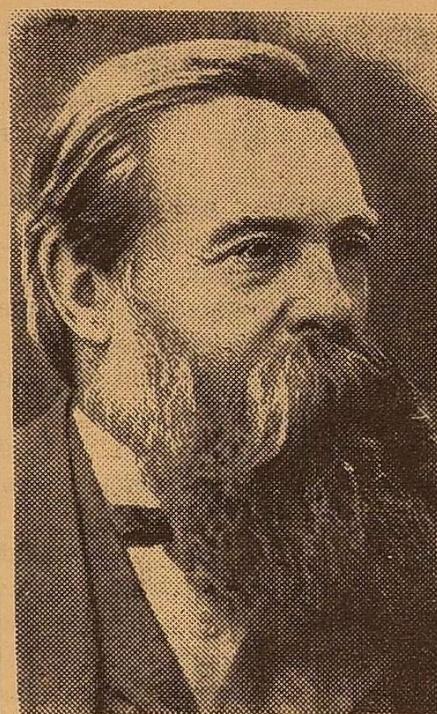
ДО 145-РІЧЧЯ ФРІДРІХА ЕНГЕЛЬСА

СЕРЕД великих людей, яких глибоко шанують трудяни вільного світу, одне з перших місць належить Фрідріху Енгельсу (1820—1895) — вождю і вчителю міжнародного пролетаріату, другу і соратнику Карла Маркса, який разом з ним створив теорію наукового комунізму — могутню зброю пролетаріату в боротьбі за комуністичну перебудову суспільства.

«Велика всесвітньо-історична заслуга Маркса і Енгельса полягає в тому, — підкреслював В. І. Ленін, — що вони науковим аналізом довели неминучість краху капіталізму і передходу його до комунізму».

Продовжуваючи справу великого Маркса, він здійснив справді подвиг, віддавши десять років життя підготовці до видання другого і третього томів «Капіталу», незакінчених його другом. За визначенням Леніна, Енгельс — співавтор цих томів.

Після смерті Маркса Енгельс ще двадцять років продовжував очолювати світовий робіт-

ничий рух, вів нещадну боротьбу з опортунізмом в робітничих партіях. Як і Маркс, він глибоко інтересувався революційною

боротьбою російського народу, підтримував тісні зв'язки з російськими революціонерами. Він завбачав неминучість російської революції і її велике міжнародне значення.

Дальший розвиток теорії наукового комунізму в нову історичну епоху нерозривно зв'язаний з іменем великого продовжувача справи Маркса і Енгельса — В. І. Леніна. Ленін дав всебічний аналіз імперіалізму, озброїв робітничий клас теорією соціалістичної революції, вказав шляхи побудови соціалізму та комунізму в нашій країні.

Ідеї марксизму-ленінізму розвинуті в новій Програмі КПРС — Комуністичному маніфесті сучасної епохи. Вірні марксизму-ленінізму, Комуністична партія Радянського Союзу, братні комуністичні партії інших країн впевнено йдуть по шляху, вказаному Маркском, Енгельсом, Леніним.

перевершений приклад творчого розвитку вчення, створеного основоположниками наукового комунізму Маркском і Енгельсом.

Протягом своєї довгої і важкої, але славної і великої історії світовий революційний рух, очолений комуністами, високо тримає значено революційної боротьби, підняте Першим Інтернаціоналом, що був створений Маркском і Енгельсом.

І тепер комуністи, озброєні марксистсько-ленінським вченням вважають своїм інтернаціональним обов'язком змінювати єдність всіх революційних сил світу і єдність комуністичного руху під гаслом «Пролетарі всіх країн, єднайтесь!», проголошеним в «Маніфесті Комуністичної партії», що був написаний Маркском і Енгельсом.

Людство знає чимало чудових відкритий. Однак наукові подвиги, здійснені К. Маркском і Ф. Енгельсом і геніальним продовжувачем їх справи В. І. Леніним — це подвиги титанів.

Доцент П. ЧУХРІЙ.

ПОДВИГ ТИТАНІВ

В 1895 році В. І. Ленін в статті «Фрідріх Енгельс» писав: «Після другого Маркса... Енгельс був видатнішим ученим і вчителем сучасного пролетаріату у всьому цивілізованому світі».

Величезна історична заслуга Ф. Енгельса полягає в тому, що він разом з Маркском відкрив об'єктивні закони розвитку природи і суспільства і довів неминучість краху капіталізму і перемоги комунізму, обґрунтав всесвітньо-історичну роль робітничого класу в боротьбі за революційну перебудову суспільства.

«Вони навчили робітничий клас самопізнання і самосвідомості і на місці мрій поставили науку», — говорив В. І. Ленін. Маркс і Енгельс бачили в пролетаріаті єдину революційну силу, що спроможна перебудувати світ на шляху до комунізму.

Серед видатних творів марксис-

тської філософської думки включно важливе місце посідає робота Ф. Енгельса «Анти-Дюрінг».

Поряд з багатьма питаннями наукового розуміння розвитку людського суспільства Енгельс чудово виклав глибоке положення про будову безкласового суспільства і його закономірності. Ідеї ці одержали переконливий доказ і подальший розвиток в практиці комуністичного будівництва в нашій країні і країнах соціалістичної співдружності.

Величезна революційна і науково-теоретична спадщина класиків марксизму-ленінізму, в тому числі багато наукові праці Ф. Енгельса стали невід'ємною ідеєю спадщиною трудящих всього світу.

Великий Ленін, розвиваючи і побудуючи далі марксистське вчення, озброїв Комуністичну партію і трудящих СРСР вченням комуністичного будівництва, подавши не-

У ДВОХ ЛИСТАХ

У ВЕЛИЧЕЗНІЙ теоретичній спадщині Ф. Енгельса інтересними є думки, висловлені ним з питань літератури і мистецтва.

Важливим джерелом для вивчення естетичних, як і інших теоретичних поглядів Маркса і Енгельса, є їх велике листування. Досить відзначити, що у другому виданні творів основоположників наукового комунізму їх листи, публікація яких ще не закінчена, склали одинадцять томів. У другому виданні вміщено багато листів, які відсутні в першому.

В цій замітці ми намагатимемося охарактеризувати зв'язок між висловлюваннями Енгельса з питань естетики в двох листах, з яких один датується 1888 роком і ввійшов у перше видання творів Маркса і Енгельса, а другий — 1883 роком і ввійшов тільки в друге видання.

У відомому листі до письменниці Маргарет Геркнесс Енгельс сформулював деякі важливі методичні принципи реалізму. Позитивним в романі Гаркнесс «Городская девочка» Енгельс вважає реалізм і мужній виступ проти пануючої в буржуазному суспільстві моралі. Недоліком роману — неповнота принципів реалізму. В цьому зв'язку Енгельс дав класичне визначення реалізму: «На мой взгляд реалізм предполагает помимо правдивости деталей, правдивое воспроиз-

ведение типичных характеров в ка і його реалістичного методу.

За п'ять років до цитованого листа Енгельс писав Лауре Лафаргу з приводу майбутнього виходу в світ роману Поля Лафарга «Хлеб в Америці». «Поль в домашніх тифлях Бальзака, це буде здорово! Меже проміч, коли я лежал в постелі, я почти ничего не читал, кроме Бальзака и получил огромное удовольствие от этого замечательного старика. Здесь содержится история Франции с 1815 до 1848 года... И какая смелость! Какая революционная диалектика в его политическом правосудии!».

Позитивне романів Бальзака Енгельс вбачає в тому, що він вирок над дворянством автор «Человеческої комедії» виніс не у вигляді політичних формул, а як художник-реаліст, тобто мовою поезії. Точно так революційна діалектика виступає у Бальзака не як у Гегеля, не в зв'язку логічних категорій, а в художніх образах.

Положення Енгельса про реалізм, про зв'язок правдивого відображення життя з прогресивною тенденцією лягли в основу марксистської естетики і зараз допомагають в боротьбі за мистецтво глибокої правди і високих ідей.

Доцент С. КОГАН.

ЛІТОПИС ГНІВУ І ПОМСТИ

На полицях книжкових магазинів з'явилась нова, яскраво і добайливо оформленна книга — «Слово і подвиг»*. Вона не схожа на своїх ровесників, не така, як її брати-романи чи сестри-повісті, не подібна на збірки малих форм — оповідей чи поезій. Це — книга-воїн, борець, полководець. В кожному її рядку многотрубоно звучить: «Слово — полководець человечей сил!».

«Велич цієї книги в тому, — пише в передмові академік і драматург Олександр Корнійчук, — що кожне її слово писалося кров'ю серця в найсуворіші дні нашого народу. Пройдуть нові десятиліття, наша країна ще більше розквітне на шляхах до комунізму, але ніколи не згасне слава тих, хто здобув перемогу у Великій Вітчизняній війні».

То воїстину так! Не померкне, не згасне слава героїв, чиї груди прикрашені золотими зірками та бойовими орденами, і тих, кому дісталася тільки медалі. Вони в пам'яті, в серці народу, в нашій славі — художній літературі — літописі неповторно важкої та гранічно героїчної доби. Їм сплітається вінок народної слави з першого і до останнього дня смертельного поєдинку з німецьким фашизмом. Іх ратний подвиг прозвучав натхненним віршем-закликом, вилився піснею, могутньою ораторією, написом і поемою, драматичним твором. Він відтворений і збережений для віків і для нас з вами.

Для нас з вами... То ж перегорімо сторінку за сторінкою, вчитимось в прості і мудрі слова, в голос гніву і віри, ненависті і помсти.

* Слово і подвиг. Велика Вітчизняна війна в художньо-документальній творчості письменників Радянської України. К., «Радянський письменник», 1965 р.

ЗАМІСТЬ РЕЦЕНЗІУ

— Ми непохитні! — То двадцять третього червня, в другий день війни, із сторінок ленінської «Правди» проголошує поет-академік Павло Тичина.

— Ворог буде розгромлений! — лунають по радіо пристрасні слова Олександра Довженка.

В нас клятва єдина і воля єдина, Единий в нас клич і порив: Ніколи, ніколи не буде Вкраїна Рабою німецьких катів! — мільйонноусто, від краю і до краю котяться мужні слова пісні Миколи Бажана.

Віна! I «Піднявся український народ!» («Правда», 26 червня 1941 р.), а з ним його вірний син, старший пропагандист-агітатор Головного Політичного Управління Червоної Армії на Південно-Західному і Сталінградському фронтах Олександр Корнійчук. «На дорогах війни» («Правда», 18 липня 1941 р.) продовжує свій творчий подвиг член редколегії фронтової газети «За Радянську Україну» Ванда Василевська. «Радянське серце» («Комуніст», 20 серпня 1941 р.) Юрія Смолича клекоче гнівом.

«Україно моя, мені в світі нічого не треба, Тільки б голос твій чути і ніжність твою берегти», — по-синівному ніжно промовляє фронтовий кореспондент Андрій Малишко. Окремою листівкою «Лист до земляків» посилає Володимир Сосюра. «Слово про рідну матір» на швидокрилих літаках до уярмлених братів і сестер лєтить із уст Максима Рильського...

До бою звелася богатирська дружина, а в ній сурма — поет, публіцист, нарисовець, газетар, письменник-воїн, що до багнета прирівняв перо. I воно, те перо, кличе і мстить, піднімає в атаку і байдорить. Воно веде в бій, поро-

джає і славить героїв. «Комдив Родимцев» — то Віктор Кондратенко славу йому співає. «Снайпер Максим Брискін» — найбільш полюбився Андрію Головку. Для Василя Кучера до болю рідно стає «Людмила Павлюченка». Про славного кулеметника Миколу Позднякова та його вірного друга Ляшенка пише баладу Павло Усенко.

То грозовий 1942 рік. Фронтові начерки друкує Олекса Десняк. Разом з геройчними чорноморцями захищає овіяній славою Севастополь Андрій Трипільський. Обороняє мужчину Одесу Іван Гончаренко. Перемогу на Волзі готовить Михайло Тардов та Олійник Степан.

— Народе мій! Борися, народе мій, борися! Все, що ти робиш сьогодні, в майбутньому для всього світу розквітне яблуно міролюбно, запашною» (Павло Тичина). I народ боровся. Сталінград. «Фронт» (О. Корнійчук) розправив «Два могутніх крила» (М. Рильський) і воїнів і трударів. Звідси пролягла «Дорога мірців» (П. Козланюк) — фашистських загарбників. «Величне серце» (Яків Баш)

повнилось радістю і гнівом «Під голубим небом України» (П. Панч). Тоді відкрились «Золоті ворота перемоги» (О. Корнійчук). «Сонце встає на сході» (П. Козланюк), «Над Десною» (Ю. Збанацький). «Два бійці» (В. Бичко) за палють «Вогні на Карпатах» (Л. Первомайський). «На березі моря» (Я. Шпорта) воскресла «Одеса» (О. Левада). Сталі знову своїмі рідні «Стіни Ізмаїла» (Іван Ле). А далі «По дорогах Румунії та Болгарії» (Ів. Гончаренко), «На Варшаву» (Я. Галан).

Переможний 1945 рік. Наша «Войовничість» (І. Кисельов) гартує «Могутні крила» воїна і письменника, вже Героя Радянського Союзу Сергія Борзенка, якому й співається «Балада про майора» (М. Нагнибіда). «Танки йдуть вглиб Німеччини» (П. Дорошко) і «На маршрутах до Берліну» (А. Хорунжий) мужнє ніжно-земний «Звитяжець» Михайло Стельмаха. «Біля озера Балатона» (Іван Ле) зріють «Думи про Батьківщину» кавалера ордена Слави старшого сержанта Олеся Гончара. «На вулицях Вени» (О. Левада) радісно зустрічаються «Солдати перемоги» (Ю. Смолич). Відбуваються «Берлінсь-

кі зустрічі» Олександра Копиленка. Гучно лунає «Перемога у нас, перемога» (П. Тичина) і «Сльози щастя» хотяться по щоках Максима Рильського та Олександра Ільченка. А партизан і поет Платон Воронський піднімає свій святковий, свій переможний «Тост».

I закрита остання сторінка книги «Слово і подвиг». Та ні, не остання. Є ще в ній, як говорив великий Л. М. Толстой, прочудесна родзинка. Нею почачували нас урядники цієї книги Іван Гончаренко та Дмитро Шлапак. Це біографічні довідки «Письменники Радянської України на фронтах Великої Вітчизняної війни». Написані вони із смаком, вправно і наукою. Прочитаймо і їх. Тут сто дводцять письменників України, що пішли на фронт і стали літописцями великих битв. Серед них мужні герої — Сергій Борзенко, Петро Вершигора, Юрій Збанацький, Борис Котов, Михайло Наумов. I ті сорок два воїна, що пішли на фронт і не вернулись на свято перемоги. Складімо їм шану, згадаймо їх імена.

І. ДУЗЬ.

ПРОЙШЛО ДВА МІСЯЦІ

З АРАЗ про I курс російського відділення філологічного факультету можна сказати, що це вже колектив.

Спочатку все було новим, не звичним, ажже всі прийшли з різних шкіл, різних міст. Поступово все стало на свої місця. Багато в чому допоміг колгосп. Там зразу стало ясно, хто чим дихає, хто на що здатний. I там же народилась справжня студентська дружба, ви-

значились спільні погляди, інтереси.

Повернувшись до університету, студенти активно включились в громадське життя. Багато записалось в гуртки. Так, наприклад, Халімошкіну дуже цікавлять особливості мови одеситів, Губаренку і Лухіна записались до гуртка російської мови, Морозова і Шербіна — в гурток зарубіжної літератури, Ширніна і Трофімова розпочали роботу в гуртку психології.

ЦІКАВО, ЗАХОПЛЮЮЧЕ

В ЕСЕЛІЙ дзвоник сповістив про кінець перерви і студентах первого курсу філологічного факультету гомінкою юрбою заходить до аудиторії, займають місця. У кожного на обличчі нетерпіння — адже зараз почнеться лекція Зої Антонівни Бабайцевої.

I ось до аудиторії заходить худенька літня жінка з теплим, приваблюючим поглядом.

Починається лекція. В аудиторії зразу ж настаєтиша, лише ледь чути шелест паперу і скрип авторучок.

Зоя Антонівна говорить спокійно, ясно, дохідливо, і слухачі як

губка поглинають її слова. В аудиторії панує робоча атмосфера, студенти уважні і захоплені. А Зої Антонівна уміє захопити! Її лекції — це напружена розумова творча праця.

Непомітно кінчиться лекція. Але що це? Студенти навіть не поворухнулися. Дзвоник не зразу виводить зацікавлених студентів з-під влади розповіді викладача.

Так, Зоя Антонівна викладає цікаво. Її лекції пройняті любов'ю до предмета. I студенти люблять і поважають свого викладача.

В. ШЕРСТОВ.

ВЕЧІР ВСІМ СПОДОБАВСЯ

Д НЯМИ студенти третього курсу хімічного факультету провели вечір-зустріч з студентами третього курсу консерваторії. Хіміки доклали багато зусиль до того, щоб вечір був цікавим. У великій хімічній аудиторії наші студенти продемонстрували серію цікавих експериментів. Було показано кілька ефективних дослідів, які викликали загальний інтерес. Особливо сподобались всім експерименти з виявленням «грішника» та «зимового садок». Potom студенти T. Мат'яш і A. Базилевський пояснили зміст кожного хімічного явища.

Підготувати вечір допомагали співробітники кафедри неорганічної хімії Наталія Аркадіївна Гончарова, комсорг курсу Мельник.

Але вечір мав і недоліки. Так, не були своєчасно повідомлені студенти консерваторії і тому вони не організували виступ художньої самодіяльності.

Все ж, цей вечір сприяв зміцненню дружніх зв'язків між нашим університетом і консерваторією. Ми сподіваємося, що такі вечори стануть доброю традицією на хімічному факультеті.

I. ЧЕКИРДА, A. БАЗИЛЕВСЬКИЙ, студенти хімічного факультету.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, комитета ЛКСМУ и профкома Одесского ордена Трудового Красного Знамени государственного университета им. И. И. Мечникова, гор. Одесса. Адреса редакции: Одесса, вул. Петра Великого, 2.

БР 08821

Одеська міська друкарня.

кі зустрічі» Олександра Копиленка. Гучно лунає «Перемога у нас,

перемога» (П. Тичина) і «Сльози щастя» хотяться по щоках Максима Рильського та Олександра Ільченка. А партизан і поет Платон Воронський піднімає свій святковий, свій переможний «Тост».

I закрита остання сторінка книги «Слово і подвиг». Та ні, не остання. Є ще в ній, як говорив великий Л. М. Толстой, прочудесна родзинка. Нею почачували нас урядники цієї книги Іван Гончаренко та Дмитро Шлапак. Це біографічні довідки «Письменники Радянської України на фронтах Великої Вітчизняної війни». Написані вони із смаком, вправно і наукою. Прочитаймо і їх. Тут сто дводцять письменників України, що пішли на фронт і стали літописцями великих битв. Серед них мужні герої — Сергій Борзенко, Петро Вершигора, Юрій Збанацький, Борис Котов, Михайло Наумов. I ті сорок два воїна, що пішли на фронт і не вернулись на свято перемоги. Складімо їм шану, згадаймо їх імена.

М'ЯЧ НАД СІТКОЮ

ПЕРШІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ З ВОЛЕЙБОЛА

розигриш і прийом м'яча. I перша партія за ними — 15:5.

Всі вже повірили в легку перемогу ін'язівців, але не так думали хіміки, обов'язки капітана

Д ВАДЦЯТЬ ПЕРШЕ листопада. В цей день почалася боротьба наших волейболістів за титул чемпіона університету. В турнірі беруть участь чоловічі та жіночі команди всіх факультетів. Правда, за сумною традицією і на цей раз ми не побачили на цих змаганнях жіноч-істориків.

Турнір проводиться щороку і завжди збирає багато болільників.

На майданчику жіночі команди філологів і фізиків, поєдинком яких відкриваються змагання. Гра цих команд проходить малоцікаво і закінчується перемогою фізичного факультету. Свою перевагу фізики довели і в матчі з чоловічою командою філологів.

Потім зустрічаються давні суперники — історики і географи. Гра проходить швидко і направлена. З рахунком 2:0 перемагають історики.

Драматично проходила боротьба ін'язівців з хіміками. Це була центральна зустріч турніру. В першій партії волейболісти, очолювані студентом I курсу факультету іноземних мов Кириленко, буквально приголомшили суперників. Ім вдається все: і обманні удари, і подачі,

яких виконував один з кращих волейболістів університету п'ятикурсник Охотський. Він зумів мобілізувати команду і своїми чіткими діями на майданчику підбадьорив своїх товаришів. Хіміки почали грати дружно, темпераментно і домоглися перемоги в другій партії з рахунком 15:11.

Так же напружено, з перемінним успіхом проходила зустріч істориків з математиками. Команда історичного факультету перемогла з великими труднощами, але ця перемога вивела їх у лідери.

Серед жіночих команд всі пророкували перемогу волейболісткам хімічного факультету. В цій команді грають три майстри